VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

2025. gada 5. februārī*

Institucionālās tiesības – Tiesas rīkojuma, ar kuru izdots pagaidu rīkojums saistībā ar prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, daļēja neizpilde – Kavējuma nauda – Parādu piedziņa ieskaita veidā – Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 101. panta 1. punkts un 102. pants – Vispārējās tiesas kompetence

Lietās T-830/22 un T-156/23

Polijas Republika, ko pārstāv *B. Majczyna* un *S. Żyrek*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *O. Verheecke*, *J. Estrada de Solà* un *K. Herrmann*, pārstāvji,

atbildētāja,

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja A. Markulli [*A. Marcoulli*], tiesneši J. Švarcs [*J. Schwarcz*], V. Tomljenoviča [*V. Tomljenović*], V. Valasidis [*W. Valasidis*] (referents) un L. Spangsberga Grenfelde [*L. Spangsberg Grønfeldt*],

sekretāre: M. Zvozdzjaka-Karbona [*M. Zwozdziak-Carbonne*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu, tostarp lietā T-156/23:

– iebildi par kompetences neesamību, ko Komisija izvirzījusi ar 2023. gada 8. jūnijā Vispārējās tiesas kancelejā iesniegtu dokumentu,

– Polijas Republikas apsvērumus par iebildi par kompetences neesamību, kuri Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2023. gada 24. jūlijā,

– 2023. gada 25. oktobra rīkojumu par iebildes par kompetences izskatīt lietu pēc būtības neesamību izskatīšanas atlikšanu līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai,

pēc 2024. gada 3. jūlija tiesas sēdes

* Tiesvedības valoda – poļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar prasībām, kas pamatotas ar LESD 263. pantu, Polijas Republika lietā T-830/22 lūdz atcelt Eiropas Komisijas 2022. gada 12. oktobra un 23. novembra lēmumus un lietā T-156/23 – 2023. gada 13. janvāra lēmumu par summu, kas tai jāmaksā kā dienas kavējuma nauda, kuru Tiesas priekšsēdētāja vietnieks noteicis 2021. gada 27. oktobra rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878), atgūšanu ieskaita veidā par laikposmiem: pirmkārt, no 2022. gada 15. jūlija līdz 29. augustam un, otrkārt, no 2022. gada 30. augusta līdz 28. oktobrim (turpmāk tekstā kopā – "apstrīdētie lēmumi").

Tiesvedības priekšvēsture

2 Uzskatīdama, ka, pieņemot 2019. gada 20. decembra *ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju, Likumā par Augstāko tiesu un dažos citos likumos; 2020. gada *Dz. U.*, 190. pozīcija), Polijas Republika nav izpildījusi Eiropas Savienības tiesībās paredzētos pienākumus, Komisija 2021. gada 1. aprīlī cēla Tiesā prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. panta otrajai daļai, un šī prasība reģistrēta ar numuru C-204/21.

3 Vienlaikus Komisija iesniedza pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu saskaņā ar LESD 279. pantu.

4 Ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) Tiesas priekšsēdētāja vietniece apmierināja šo lūgumu, uzdodot Polijas Republikai līdz galīgā sprieduma pasludināšanai lietā C-204/21 apturēt gan dažu ar Likumu par grozījumiem Likumā par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju, Likumā par Augstāko tiesu un dažos citos likumos ieviesto valsts tiesību normu piemērošanu, gan to *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) *Izba Dyscyplinarna* (Disciplinārlietu palāta) nolēmumu sekas, ar kuriem tika atļauts uzsākt kriminālprocesu pret kādu tiesnesi vai viņu apcietināt. Vēl Tiesas priekšsēdētāja vietniece uzdeva tai ne vēlāk kā mēneša laikā pēc 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) paziņošanas paziņot Komisijai par visiem pasākumiem, kas veikti, lai pilnībā izpildītu šo rīkojumu.

5 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2021. gada 16. augustā, Polijas Republika lūdza atcelt 2021. gada 14. jūlija rīkojumu lietā C-204/21 R Komisija/Polija (EU:C:2021:593). Šis lūgums tika noraidīts ar 2021. gada 6. oktobra rīkojumu Polija/Komisija (C-204/21 R, EU:C:2021:834).

6 Uzskatīdama, ka Polijas Republika nav veikusi visus pasākumus, kas noteikti ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593), Komisija 2021. gada 7. septembrī iesniedza jaunu pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu, lūdzot piespriest Polijas Republikai samaksāt dienas kavējuma naudu.

7 Ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) Tiesas priekšsēdētāja vietnieks piesprieda Polijas Republikai samaksāt Komisijai kavējuma naudu 1 000 000 EUR dienā, sākot no dienas, kad šis rīkojums paziņots Polijas Republikai, līdz dienai,

kad tā būs izpildījusi no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) izrietošos pienākumus, vai – pretējā gadījumā – līdz dienai, kad tiks pasludināts spriedums, ar kuru tiek izbeigta tiesvedība lietā C-204/21.

8 Tā kā nebija informācijas, kas pierādītu, ka Polijas iestādes ir izpildījušas visus pienākumus, kuri izriet no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593), Komisija iegrāmatoja parādu 1 000 000 EUR dienā, sākot no 2021. gada 3. novembra, kad tika paziņots 2021. gada 27. oktobra rīkojums Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

9 Ar 2022. gada 15. jūnija vēstuli Polijas Republika informēja Komisiju: tas, ka ir pieņemts 2022. gada 9. jūnija *ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par Augstāko tiesu un dažos citos likumos; *Dz. U.*, 1259. pozīcija; turpmāk tekstā – "2022. gada 9. jūnija likums"), ir ļāvis īstenot ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) noteiktos pasākumus, tādēļ Komisija no minētā likuma spēkā stāšanās dienas, proti, 2022. gada 15. jūlija, vairs nevar prasīt samaksāt 2021. gada 27. oktobra rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) noteikto dienas kavējuma naudu.

10 2022. gada 20. jūlija vēstulē Komisija uzskatīja, ka, lai gan ir progress atsevišķos konkrētos jautājumos, Polijas Republika nav pilnībā izpildījusi pienākumus, kas izriet no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593).

Parāda piedziņas procedūra saistībā ar dienas kavējuma naudas samaksu par laikposmu no 2022. gada 15. jūlija līdz 29. augustam, kas atbilst Polijas Republikas apstrīdētajam parādam lietā T-830/22

11 Ar 2022. gada 27. jūlija un 29. augusta vēstulēm Komisija lūdza Polijas Republiku samaksāt dažādas summas, kas jāmaksā par Tiesas noteikto dienas kavējuma naudu, un norādīja, ka nemaksāšanas gadījumā Komisija šīs summas piedzīs ar ieskaitu, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV 2018, L 193, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Finanšu regula"), 101. panta 1. punktu un 102. pantu.

12 Pēc tam Komisija Polijas Republikai iesniedza oficiālu brīdinājuma vēstuli, aicinot to samaksāt minētās summas kopā ar nokavējuma procentiem.

13 Ar 2022. gada 12. oktobra un 23. novembra lēmumiem Komisija informēja Polijas Republiku, ka tā plāno piedzīt kopējās parāda summas 63 210 000 EUR ieskaitu pret dažādiem tās prasījumiem pret Savienību.

Parāda piedziņas procedūra saistībā ar dienas kavējuma naudas samaksu par laikposmu no 2022. gada 30. augusta līdz 28. oktobrim, kas atbilst Polijas Republikas apstrīdētajam parādam lietā T-156/23

14 Ar 2022. gada 30. septembra un 28. oktobra vēstulēm Komisija lūdza Polijas Republiku samaksāt dažādas summas, kas maksājamas kā Tiesas noteiktā dienas kavējuma nauda.

15 Pēc tam Komisija Polijas Republikai iesniedza oficiālu brīdinājuma vēstuli, aicinot to samaksāt minētās summas kopā ar nokavējuma procentiem.

16 Ar 2023. gada 13. janvāra lēmumu Komisija informēja Polijas Republiku, ka tā plāno ieskaitīt tās parādu, kura kopējā summa ir 60 270 027,40 EUR, ar prasījumu, kas tai ir pret Savienību Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) ietvaros.

Fakti pēc prasību celšanas

17 2023. gada 10. martā, uzskatīdama, ka 2022. gada 9. jūnija likuma stāšanās spēkā uzskatāma par apstākļu maiņu, Polijas Republika lūdza Tiesu atcelt vai – pakārtoti – grozīt 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) saskaņā ar Tiesas Reglamenta 163. pantu.

18 Ar 2023. gada 21. aprīļa rīkojumu Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) kavējuma naudas apmērs, kas noteikts ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878), no minētā rīkojuma parakstīšanas dienas tika samazināts līdz 500 000 EUR dienā.

19 Ar 2023. gada 5. jūnija spriedumu Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21, EU:C:2023:442) Tiesa apmierināja Komisijas saskaņā ar LESD 258. pantu celto prasību un konstatēja Polijas Republikas pienākumu neizpildi.

Lietas dalībnieku prasījumi

20 Polijas Republikas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdētos lēmumus;

– pakārtoti un ņemot vērā 2023. gada 21. aprīļa rīkojumu Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) – daļēji atcelt apstrīdētos lēmumus, ciktāl tie attiecas uz 50 % ieskaitīto parādu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

21 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai būtībā ir šādi:

– prasības noraidīt kā celtas tiesā, kurai nav kompetences tās izskatīt;

– pakārtoti – prasības noraidīt kā nepamatotas;

– piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

22 Šajā jautājumā tiesas sēdē uzklausījusi lietas dalībniekus, Vispārējā tiesa nolēma, ka saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 68. panta 1. punktu šīs lietas jāapvieno sprieduma taisīšanai.

Par Vispārējās tiesas kompetenci

23 Komisija norāda, ka Vispārējās tiesas kompetencē nav izskatīt šīs prasības. Tā apgalvo, ka, lai gan atcelšanas prasības ir vērstas pret Komisijas lēmumiem par ieskaitu, tās neattiecas uz Finanšu regulas 101. panta 1. punktā un 102. pantā paredzētajiem formālajiem summu ieskaita nosacījumiem, bet patiesībā ir vērstas uz to, lai Vispārējā tiesa noteiktu, vai pēc 2022. gada 9. jūnija likuma stāšanās spēkā parāds turpināja rasties saistībā ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) noteikto dienas kavējuma naudu 1 000 000 EUR apmērā.

24 Komisija apgalvo – prasību izskatīšana nozīmētu, ka Vispārējai tiesai saistībā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam būtu jāizvērtē, vai Polijas Republika ar 2022. gada 9. jūnija likumu ir izpildījusi tai ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) noteiktos pagaidu pasākumus. Tomēr Komisija uzskata, ka no LESD noteikumiem izriet – jebkurš pagaidu pasākumu izpildes vērtējums ir pagaidu noregulējuma tiesneša ekskluzīvā kompetencē. Tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, Komisija apgalvoja, ka atkāpe no kompetences, kas piemērojama prasībām par tāda Tiesas sprieduma neizpildi, kas pasludināts saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu, pēc analoģijas ir piemērojama šajā lietā.

25 Polijas Republika apstrīd Komisijas argumentāciju.

26 Šajā ziņā jāatgādina, ka Vispārējās tiesas kompetence ir uzskaitīta LESD 256. pantā, kā tas ir precizēts Eiropas Savienības Tiesas statūtu 51. pantā. No LESD 256. panta 1. punkta pirmās daļas pirmā teikuma izriet, ka Vispārējās tiesas kompetencē ir izskatīt un izlemt pirmajā instancē prasības, kas paredzētas tostarp LESD 263. pantā, izņemot tās, kuras minētajos statūtos ir rezervētas Tiesai.

27 Turklāt saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 51. panta c) punktu, atkāpjoties no LESD 256. panta 1. punktā paredzētā noteikuma, Tiesai ir rezervētas LESD 263. pantā minētās atcelšanas prasības, ja tās ir cēlusi kāda dalībvalsts par Komisijas aktu par tāda sprieduma neizpildi, ko Tiesa pasludinājusi saskaņā ar LESD 260. panta 2. punkta otro daļu vai 260. panta 3. punkta otro daļu.

28 Šajā lietā jākonstatē, ka Polijas Republika lūdz atcelt lēmumus, ar kuriem Komisija ir veikusi ieskaitu par summām, kas šai dalībvalstij jāmaksā kā kavējuma nauda, kuru Tiesas pagaidu noregulējuma tiesnesis ir noteicis atbilstoši LESD 279. pantā paredzētajai kompetencei. Tādējādi kavējuma nauda tika noteikta pagaidu noregulējuma tiesvedībā saistībā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi, kas celta, pamatojoties uz LESD 258. pantu.

29 Izskatāmās prasības, kas celtas, pamatojoties uz LESD 263. pantu, ir Vispārējās tiesas kompetencē, jo LESD 256. pantā paredzētās atkāpes, kas precizētas Eiropas Savienības Tiesas statūtu 51. pantā, šajā lietā nav piemērojamas.

30 It īpaši – pretēji tam, ko Komisija apgalvoja tiesas sēdē, – atkāpe attiecībā uz atcelšanas prasībām, kas vērstas pret Komisijas tiesību aktu, kurš attiecas uz Tiesas saskaņā ar LESD 260. panta 2. punkta otro daļu pasludināta sprieduma neizpildi, šajā lietā pēc analoģijas nav piemērojama. Proti, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 51. panta c) punkts kā atkāpe no vispārējā principa par Vispārējās tiesas kompetenci saskaņā ar LESD 256. panta 1. punktu ir jāinterpretē šauri.

31 Tādēļ Komisijas izvirzītā iebilde par kompetences neesamību nav pamatota un ir jānoraida.

Par lietas būtību

Par galvenokārt izvirzītajiem prasījumiem, ar kuriem tiek lūgts pilnībā atcelt apstrīdētos lēmumus

32 Lai pamatotu prasījumus pilnībā atcelt apstrīdētos lēmumus, Polijas Republika izvirza vienu pamatu, kas attiecas uz Finanšu regulas 101. un 102. panta, lasot tos kopsakarā ar šīs pašas regulas 98. pantu, pārkāpumu, jo Komisija esot piemērojusi atgūšanas ar ieskaitu procedūru, neraugoties uz Polijas Republikas parāda neesamību.

33 Lai pierādītu, ka viens no ieskaita piemērošanas nosacījumiem, proti, paša parāda esamība, nav izpildīts, Polijas Republika izvirza divus argumentu blokus.

34 Pirmām kārtām, Polijas Republika atsaucas uz *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucionālā tiesa) spriedumu lietā P 7/20, kurā minētā tiesa nosprieda, ka Tiesa šajā rīkojumā, uz LESD 279. panta pamata nosakot pagaidu pasākumus attiecībā uz Polijas tiesu organizāciju un jurisdikciju, kā arī uz tiesvedību šajās tiesās un tādējādi uzliekot Polijas Republikai pienākumus, ir lēmusi *ultra vires*. Tādēļ uz šādiem pasākumiem neattiecoties Polijas Republikas Konstitūcijas 91. panta 1.–3. punktā noteiktie Savienības tiesību pārākuma un tiešas piemērojamības principi.

35 Polijas Republika būtībā apgalvo, ka, ņemot vērā *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucionālā tiesa) spriedumu lietā P 7/20, 2021. gada 14. jūlija rīkojums Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) ir pretrunā Polijas konstitucionālajai kārtībai. Tādēļ Polijas Republikai neesot bijis pienākuma izpildīt ar šo rīkojumu tai noteiktos pagaidu pasākumus. Tā piebilst, ka interpretācija, saskaņā ar kuru dalībvalstu konstitucionālajām tiesām ir kompetence kontrolēt Savienības *ultra vires* aktus, tostarp Tiesas spriedumus, ir atbalstīta vairāku dalībvalstu konstitucionālo tiesu judikatūrā.

36 Šajā ziņā pietiek ar atgādinājumu, ka tiesu organizāciju dalībvalstīs regulējošās valsts tiesību normas var tikt pārbaudītas prasības sakarā ar pienākumu neizpildi kontekstā, raugoties no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas skatpunkta, un tādējādi uz tām var attiecināt tādus pagaidu pasākumus, kuru mērķis tostarp ir apturēt minēto tiesību normu darbību un kurus Tiesa nosaka saskaņā ar LESD 279. pantu šajā pašā kontekstā (rīkojums, 2021. gada 14. jūlijs, Komisija/Polija, C-204/21 R, EU:C:2021:593, 54. punkts). Kā Tiesas priekšsēdētāja vietniece jau ir norādījusi 2021. gada 6. oktobra rīkojuma Polija/Komisija (C-204/21 R, EU:C:2021:834) 23. punktā, tas, ka valsts konstitucionālā tiesa deklarē, ka tādi pagaidu pasākumi neatbilst attiecīgās dalībvalsts konstitucionālajai kārtībai, nekādi nemaina šo vērtējumu.

37 No iepriekš minētā izriet, ka ar *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucionālā tiesa) spriedumu lietā P 7/20 nevar apšaubīt nedz 2021. gada 14. jūlija rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) ietvertos vērtējumus, nedz tādējādi arī strīdīgo parādu pastāvēšanu.

38 Otrām kārtām, Polijas Republika apgalvo, ka, tā kā 2022. gada 15. jūlijā stājās spēkā 2022. gada 9. jūnija likums, 2021. gada 14. jūlija rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) minētās valsts tiesību normas vairs nav piemērojamas un ka tādējādi Komisijas veiktā dienas kavējuma naudas uzskaite par laikposmiem pēc 2022. gada 15. jūlija neesot pamatota ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

39 Jākonstatē, ka ar šo argumentāciju Polijas Republika būtībā apgalvo, ka 2022. gada 9. jūnija likuma pieņemšana bija pietiekama, lai nodrošinātu visu 2021. gada 14. jūlija rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) norādīto pagaidu pasākumu izpildi.

40 Šo jautājumu pagaidu noregulējuma tiesnesis jau ir izvērtējis 2023. gada 21. aprīļa rīkojumā Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). It īpaši Tiesas priekšsēdētāja vietnieks nosprieda, ka pasākumi, kurus Polijas Republika ir ieviesusi pēc 2021. gada 27. oktobra rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) parakstīšanas, var lielā mērā nodrošināt 2021. gada 14. jūlija rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) noteikto pagaidu pasākumu izpildi. Tādējādi viņš secināja, ka, neraugoties uz 2022. gada 9. jūnija likuma pieņemšanu, Polijas Republika no šā rīkojuma izrietošos pienākumus nav izpildījusi pilnībā.

41 Tādēļ, ņemot vērā 2023. gada 21. aprīļa rīkojumu Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), Polijas Republikas argumentācija, kas balstīta uz 2022. gada 9. jūnija likumu, ir jānoraida.

42 No tā izriet, ka, izvērtējot Polijas Republikas galvenokārt izvirzītos argumentus par visu apstrīdēto lēmumu atcelšanu, nav atklājies neviens Komisijas izdarīts Finanšu regulas 101. un 102. panta, lasot tos kopsakarā ar šīs pašas regulas 98. pantu, pārkāpums.

43 Tādēļ prasījums pilnībā atcelt apstrīdētos lēmumus ir jānoraida.

Par pakārtoti izvirzītajiem prasījumiem, ar kuriem tiek lūgts daļēji atcelt apstrīdētos lēmumus

44 Pakārtoti pēc 2023. gada 21. aprīļa rīkojuma Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) Polijas Republika lūdz Vispārējo tiesu atcelt apstrīdētos lēmumus attiecībā uz 50 % ieskaitīto parādu. Kā Polijas Republika apstiprināja tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu, šis prasījums jāsaprot kā prasība daļēji atcelt apstrīdētos lēmumus.

45 Polijas Republika izvirza divus pamatus: pirmais attiecas uz LESD 279. panta un samērīguma, vienlīdzības likuma priekšā un efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu pārkāpumu, un otrais – uz Finanšu regulas 101. un 102. panta, lasot tos kopsakarā ar šīs pašas regulas 98. pantu, pārkāpumu, jo Komisija esot piemērojusi atgūšanas ar ieskaitu procedūru, lai gan Polijas Republikas ieviestie pasākumi lielā mērā esot nodrošinājuši ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) noteikto pagaidu pasākumu izpildi. Ņemot vērā abu pamatu pārklāšanos, tie jāizskata kopā.

46 Polijas Republika atgādina, ka 2023. gada 21. aprīļa rīkojumā Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) noteiktās kavējuma naudas apmērs no minētā rīkojuma parakstīšanas dienas, proti, no 2023. gada 21. aprīļa, tika samazināts līdz 500 000 EUR dienā. Tā apgalvo: apstākļi, kas lika konstatēt, ka 2021. gada 14. jūlija rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) noteiktie pagaidu pasākumi lielā mērā ir izpildīti, un kas pamatoja šīs dienas kavējuma naudas samazināšanu uz pusi, pastāvēja pirms 2023. gada 21. aprīļa rīkojuma Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) izdošanas. Polijas Republika uzskata, ka kavējuma naudas samaksa pilnā apmērā par laikposmu no 2022. gada 15. jūlija līdz 2022. gada 28. oktobrim tādējādi ir pretrunā samērīguma principam un pagaidu pasākumu mērķim nodrošināt 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) izpildi, kā arī gaidāmā Tiesas sprieduma efektivitātei.

47 It īpaši Polijas Republika apgalvo, ka, iekļaujot uzskaitē kavējuma naudu 1 000 000 EUR par katru dienu par laikposmu no 2022. gada 15. jūlija līdz 28. oktobrim, lai gan pagaidu pasākumu izpildē bija progress, Komisija ir pārsniegusi to, kas nepieciešams, lai sasniegtu gaidāmā Tiesas sprieduma efektivitātes mērķi. Tādējādi Komisijas iegrāmatotā dienas kavējuma nauda esot uzskatāma par "pussankciju", un tas esot pretrunā LESD 279. pantam. Polijas Republika piebilst, ka 50 % ieskaitītā parāda vairs nav pastāvošs parāds Finanšu regulas 101. un 102. panta izpratnē.

48 Polijas Republika uzskata, ka Komisijai saskaņā ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878), ar kuru noteikta attiecīgā kavējuma nauda, bija pienākums nepārtraukti uzraudzīt pagaidu pasākumu īstenošanas pakāpi un ņemt to vērā savos lēmumos par ieskaitu.

49 Komisija Polijas Republikas argumentus apstrīd.

50 Ar savu argumentāciju Polijas Republika būtībā pārmet Komisijai, ka tā ir piedzinusi visas summas, kas maksājamas kā dienas kavējuma nauda par laikposmu no 2022. gada 15. jūlija līdz 28. oktobrim, lai gan, kā apstiprināts 2023. gada 21. aprīļa rīkojumā Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), Polijas Republika ar 2022. gada 9. jūnija likumu lielā mērā ir izpildījusi tai ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) noteiktos pagaidu pasākumus.

51 Vispirms, ciktāl Polijas Republika atsaucas uz 2023. gada 21. aprīļa rīkojumu Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), kas izdots pēc apstrīdētajiem lēmumiem un tātad nevarēja tikt ņemts vērā, tos pieņemot, jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas Reglamenta 163. pantu iesniegta pieteikuma mērķis ir panākt nevis to, lai pagaidu noregulējuma tiesnesis ar atpakaļejošu spēku atceltu rīkojumu, ar kuru noteikts pagaidu pasākums, bet tikai to, lai šis pasākums tiktu grozīts vai atcelts, jo pagaidu noregulējuma tiesnesis var pārskatīt šādu rīkojumu tikai attiecībā uz nākotni, tostarp vajadzības gadījumā no jauna izvērtējot – atkarībā no apstākļiem, kas pastāvējuši nolēmuma pieņemšanas dienā, – faktiskos un tiesiskos pamatus, kas sākotnēji šķietami pamatojuši attiecīgā pagaidu pasākuma noteikšanu (skat. rīkojumu, 2022. gada 19. maijs, Čehijas Republika/Polija (Turovas raktuves), C-121/21 R, nav publicēts, EU:C:2022:408, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 No tā izriet, ka saskaņā ar šo tiesību normu celtas prasības mērķis nevar būt rīkojuma, ar kuru noteikts pagaidu pasākums, agrāko seku apšaubīšana (rīkojums, 2022. gada 19. maijs, Čehijas Republika/Polija (Turovas raktuves), C-121/21 R, nav publicēts, EU:C:2022:408, 23. punkts).

53 Kā atgādināts šā sprieduma 18. punktā, ar 2023. gada 21. aprīļa rīkojuma Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) 113. punktu kavējuma nauda, kas noteikta ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878), attiecībā uz nākotni tika samazināta līdz 500 000 EUR dienā, sākot no 2023. gada 21. aprīļa – datuma, kad tika parakstīts rīkojums Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334).

54 Šajā lietā lietas dalībnieki atzīst, ka 2023. gada 21. aprīļa rīkojumam Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) ir *ex nunc* iedarbība. Proti, 2021. gada 27. oktobra rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) noteiktais kavējuma naudas samazinājums attiecas tikai uz nākotni. Tādējādi šis samazinājums ir piemērojams tikai summām, kas maksājamas, sākot no 2023. gada 21. aprīļa, nevis uz summām par iepriekšējo periodu.

55 Tomēr lietas dalībnieki nav vienisprātis par Komisijas kā iestādes, kas atbildīga par Savienības budžeta izpildi saskaņā ar LESD 317. pantu, lomas tvērumu saskaņā ar LESD 279. pantu uzlikto kavējuma naudu izpildē. Polijas Republika uzskata, ka Komisijai saskaņā ar 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878), ar kuru tika noteikta attiecīgā kavējuma nauda, bija pienākums uzraudzīt pagaidu pasākumu īstenošanas pakāpi un ņemt to vērā savos lēmumos par ieskaitu, bet Komisija uzskata, ka tai nebija tiesību nedz vienpusēji atteikties no dienas kavējuma naudas uzskaites, nedz arī samazināt tās apmēru.

56 Šajā ziņā, runājot par Komisijas pienākumiem, jāuzsver, ka LESD nav noteikta saskaņā ar LESD 279. pantu uzliktās kavējuma naudas samaksas veikšanas kārtība.

57 Tomēr, tā kā atbilstoši LESD 279. pantam pagaidu noregulējuma tiesnesis piespriež dalībvalstij samaksāt Komisijai dienas kavējuma naudu un tā kā atbilstoši LESD 317. pantam Komisija ir atbildīga par Savienības budžeta izpildi, tai ir jāpiedzen naudas summas, kas jāiemaksā Savienības budžetā, izpildot rīkojumu, ar ko nosaka šo kavējuma naudu, saskaņā ar to regulu noteikumiem, kas pieņemtas, piemērojot LESD 322. pantu.

58 Šajā gadījumā 2021. gada 27. oktobra rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) tika noteikts dienas kavējuma naudas apmērs, kas līdz 2023. gada 21. aprīlim palika nemainīgs, kā arī šīs kavējuma naudas maksāšanas ilgums. It īpaši kā kavējuma naudas sākuma punktu tā noteica šā rīkojuma paziņošanas datumu un kā beigu punktu – dienu, kad Polijas Republika būs pilnībā izpildījusi pienākumus, kas izriet no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593), vai – pretējā gadījumā – dienu, kad tiks pasludināts spriedums, ar kuru tiks izbeigta tiesvedība lietā C-204/21.

59 Tādējādi no 2021. gada 27. oktobra rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) izriet, ka kavējuma nauda ir jāmaksā un ka tādējādi Komisijai jānodrošina tās piedziņa, kamēr Polijas Republika nav pilnībā izpildījusi 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) rezolutīvās daļas 1. punkta a)–e) apakšpunktā uzskaitītos pienākumus.

60 Turpretī no 2021. gada 27. oktobra rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) neizriet, ka Komisijai bija tiesības samazināt dienas kavējuma naudas summu daļējas izpildes gadījumā. Turklāt, ja Komisijai atzītu iespēju vai pat pienākumu pielāgot dienas kavējuma naudas summu atkarībā no tā, cik lielā mērā Polijas Republika ir izpildījusi pienākumus, kas izriet no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593), tiktu apšaubīta 2021. gada 27. oktobra rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878), ar kuru Tiesas priekšsēdētāja vietnieks noteica dienas kavējuma naudu 1 000 000 EUR apmērā, autoritāte.

61 Kā atgādināts šā sprieduma 10. punktā, Komisija 2022. gada 20. jūlija vēstulē uzskatīja, ka, lai gan bija panākts progress, 2022. gada 9. jūnija likums nenodrošina no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) izrietošo pienākumu pilnīgu izpildi, un to pagaidu noregulējuma tiesnesis turklāt apstiprināja 2023. gada 21. aprīļa rīkojumā Komisija/Polija (Tiesnešu neatkarība un privātā dzīve) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Tā kā netika konstatēts, ka iepriekš minētie pienākumi ir izpildīti pilnībā, Komisija ir pamatoti veikusi kavējuma naudas piedziņu pilnā apmērā par laikposmu no 2022. gada 15. jūlija līdz 28. oktobrim.

62 Turklāt Polijas Republikas argumentācija, saskaņā ar kuru kavējuma naudas samaksa pilnā apmērā par laikposmu no 2022. gada 15. jūlija līdz 28. oktobrim ir pretrunā samērīguma un vienlīdzības likuma priekšā principiem, arī ir jānoraida. Šāda argumentācija nozīmētu, ka Komisijai ir tiesības veikt samērīguma pārbaudi attiecībā uz Tiesas priekšsēdētāja vietnieka rīkojumu par pagaidu

noregulējumu un pielāgot piespriestās kavējuma naudas apmēru, tādējādi apšaubot šāda rīkojuma autoritāti. Neviena Līguma vai atvasināto tiesību norma nevar tikt interpretēta kā tāda, kas piešķirtu Komisijai šādas pilnvaras.

63 Turklāt, ciktāl Polijas Republika apgalvo, ka ir pārkāpts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā nostiprinātais efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips, jāatgādina, ka kopš 2022. gada 15. jūlija, kad stājās spēkā 2022. gada 9. jūnija likums, tās rīcībā bija tiesību aizsardzības līdzeklis, kas ļauj lūgt pagaidu noregulējuma tiesnesim atcelt vai samazināt dienas kavējuma naudu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 163. pantu. Taču tā lūgumu atcelt vai grozīt 2021. gada 27. oktobra rīkojumu Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:878) saskaņā ar šo tiesību normu iesniegusi nevis uzreiz pēc 2022. gada 9. jūnija likuma stāšanās spēkā, bet tikai 2023. gada 10. martā.

64 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, jāsecina, ka, izvērtējot pamatus, kurus Polijas Republika izvirzījusi, lai pamatotu savu pakārtoti izvirzīto prasījumu daļēji atcelt apstrīdētos lēmumus, nav konstatēts neviens LESD 279. panta vai Finanšu regulas 101. un 102. panta, lasot tos kopsakarā ar šīs pašas regulas 98. pantu, pārkāpums, nedz arī samērīguma, vienlīdzības likuma priekšā vai efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpums.

65 Tādējādi ir jānoraida prasījums daļēji atcelt apstrīdētos lēmumus, kā arī prasības kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

66 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.

67 Tā kā Polijas Republikai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) Lietas T-830/22 un T-156/23 apvienot sprieduma taisīšanai.

2) Prasības noraidīt.

3) Polijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Marcoulli Schwarcz Tomljenović

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2025. gada5. februārī.

[Paraksti]